

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	1
คำสำคัญ	1
1. บทนำ	2
2. ประวัติของกระชูด	3
3. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกระชูด	3
4. แหล่งผลิตกระชูดที่สำคัญในประเทศไทย	7
5. การใช้ประโยชน์จากกระชูด	8
6. ขั้นตอนการผลิตหัตถกรรมจักสานจากกระชูด	9
7. มาตรฐานหัตถกรรมจักสานจากกระชูด	14
8. รูปแบบหัตถกรรมจักสานจากกระชูด	15
9. สถานการณ์หัตถกรรมจักสานจากกระชูดในประเทศไทย	17
10. บทสรุป	23
เอกสารอ้างอิง	24

หัตถกรรมจักสานจากกระจูด
(Wicker handmade from krachut)

บทคัดย่อ

กระจูดเป็นพืชตระกูลกกชนิดหนึ่ง มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Lepironia articulata* Domin จัดอยู่ในวงศ์ Cyperaceae สามารถเจริญเติบโตได้ง่าย และแพร่พันธุ์ได้รวดเร็ว ชอบขึ้นในบริเวณน้ำขังตามริมทะเลสาบที่เป็นดินโคลน และมีความเป็นกรดสูง เรียกว่า “พรุ” พบมากทางภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พัทลุง นราธิวาส นครศรีธรรมราช และระยอง กระจูดสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยนิยมนำต้นกระจูดมาตากแห้งเพื่อใช้จักสานเป็นเสื่อ และผลิตภัณฑ์ชนิดต่างๆ สำหรับใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งนับเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ปัจจุบันกรมวิทยาศาสตร์บริการ ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกระจูดอย่างต่อเนื่อง โดยจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลายหลักสูตร เพื่อช่วยเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ สามารถยกระดับเป็นสินค้า OTOP และเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือนมาเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้ามากขึ้น ทำให้สามารถสร้างรายได้เป็นจำนวนมากให้กับชุมชน และขยายโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้า OTOP ของประเทศอีกด้วย

คำสำคัญ : กระจูด; หัตถกรรมจักสาน; กก

Keywords : *Lepironia articulata* Domin; Wicker handmade; Sedge